

SLUNEČNICE PESTRÁ (*LEPOMIS GIBBOSUS*) V OKRESE PARDUBICE

Pumpkinseed (*Lepomis gibbosus*) in district of Pardubice

Jiří REJL

U Vodárny 46, 533 52 Srch, e-mail: calopteryx@seznam.cz

Klíčová slova: slunečnice pestrá, *Lepomis gibbosus*, okres Pardubice

Slunečnice pestrá (*Lepomis gibbosus*) je původně severoamerickým druhem ryby, který byl do Čech zřejmě neúmyslně zavlečen s plůdkem kapra do třeboňských rybníků v roce 1929, a to z bývalé Jugoslávie (HANEL et LUSK 2005). O výskytu z území východních Čech se zmiňuje LOHNISKÝ (1973, 1987) a LOHNISKÝ a LUSK (1998). Prokazatelně se vyskytuje v Hradci Králové (čtverec síťového mapování 5761) (pískovna u fakultní nemocnice) a v Labi u Opatovic (čtverec síťového mapování 5860) (ŠANDA 2006). ŠANDA (2006) uvádí z území České republiky prokazatelný výskyt ve 3 mapovacích čtvercích oproti 6, které uvádí HANEL a LUSK (2005).

Nález v okrese Pardubice

Údaje o výskytu slunečnice byly získány pozorováním a odchyty autora příspěvku a na základě informací od členů Českého rybářského svazu a od pracovníků Rybníčního hospodářství s.r.o. Lázně Bohdaneč (Josef Doležel a Miroslav Středa).

Slunečnice má na operkulárním výběžku velkou centrálně umístěnou skvrnu lemovanou úzkým bílým, žlutým, pomerančově červeným nebo modrým pruhem a na jeho konci je malá červená poloměsíčitá skvrna (HANEL et LUSK 2005). Tato skvrna je natolik nápadná a pro tento druh charakteristická, že slunečnice je možno determinovat přímým pozorováním ve vodě.

a) Vlastní pozorování a odchyty:

Labe u Kojic – 9.7.2010 (k.ú. Kojice, čtverec 5958, koordináty N 50°2'49", E 15°22'42", nadmořská výška 200 m n.m.), přímé pozorování dvou jedinců.

Písník „Na Hrádku“ – 3.9.2010 (k.ú. Stéblová, čtverec 5860c, koordináty N 50°5'54", E 15°43'18", nadmořská výška 220 m n.m.), odchyty.

Během měsíců červen až srpen 2010 byly slunečnice pozorovány na různých místech písníku: obcerstvení U komára – koordináty N 50°6'2", E 15°42'50", okraj poloostrova – koordináty N 50°6'5", E 15°43'2" a místo odchyty – koordináty N 50°5'54", E 15°43'18". Dle informací od místních zájmových rybářů (členů ČRS) se slunečnice vyskytuje i v dalších částech písníku, byl pozorován také samec střežící plůdek (Pavel Volt in verb.) Dne 3.9.2010 byly provedeny odchyty do čerenu (1×1 m), při kterých bylo odchyceno 7 kusů (velikost od 7 do 10 cm). Odchycené exempláře byly předány do sbírek Východočeského muzea Pardubice. Na písníku byly pozorovány autorem a zájmovými rybáři ryby různých velikostí, což nasvědčuje úspěšnému rozmnožování v těchto vodách a trvalému výskytu po dobu již několika let (nejméně 5 let), to také potvrzuje rozdílná velikost odchycených

kusů (BARUŠ et al. 1995). Populaci je možné odhadovat na několik set až tisíc kusů na hektar (odhad byl proveden na základě velikosti rákosových porostů a délky břehové linie písničku).

b) *Informace od členů Českého rybářského svazu:*

Slepé rameno u Lohenic – rybářská sezóna 2010 (k.ú. Lohenice, čtverec 5959d, koordináty N 50°2'29", E 15°35'2", nadmořská výška 209 m n.m.), odchtyy.

Labe v Pardubicích mezi mosty Pavla Wonky a Kapitána Bartoše – rybářská sezóna 2010 (k.ú. Pardubice, čtverec 5960d, koordináty N 50°2'20", E 15°45'40", nadmořská výška 218 m n.m.), odchtyy.

c) *Informace od pracovníků Rybničního hospodářství s.r.o. Lázně Bohdaneč (Josef Doležel a Miroslav Středa):*

Pohránovský rybník – výlov 2009 (k.ú. Pohránov, čtverec 5960a, koordináty N 50°4'23", E 15°44'18", nadmořská výška 219 m n.m.), odchyt.

Labe v Přelouči – informace získaná z diplomové práce STŘEDA 2010 – výskyt uváděn z rybářského revíru Labe 27 (čtverec 5959c).

Závěr

V okrese Pardubice byl v letech 2009 a 2010 prokázán výskyt slunečnice pestré (*Lepomis gibbosus*) na 6 lokalitách. Uvedené nálezy jsou dokladem toho, že slunečnice pestrá je na území České republiky rozšířena zřejmě podstatně více než se dosud uvádělo (HANEL et LUSK 2005, ŠANDA 2006).

Summary

In the district of Pardubice in 2009 and 2010 demonstrated the occurrence of the Pumpkinseed (*Lepomis gibbosus*) at 6 locations. Outside District of Pardubice author to detect the presence of a locality in Moravia. These findings are evidence that the Pumpkinseed is varied in the Czech Republic probably much more widespread than previously reported (HANEL et LUSK 2005, ŠANDA 2006).

Literatura

- BARUŠ V., OLIVA O. (eds.) a kol., 1995: Mihulovci, Petromyzontes a ryby, Osteichthyes (2). *Fauna ČR a SR. Academia, Praha, sv.28/2: 698 pp.*
- HANEL L., LUSK S., 2005: Ryby a mihule České republiky: rozšíření a ochrana. *ZO ČSOP Vlašim.*
- LOHNISKÝ K., 1973: Aklimatizované a zavlečené druhy ryb v severovýchodních Čechách. *Acta Mus. Reginaehradecensis S.A.: Scientiae Naturales, 14: 121–128.*
- LOHNISKÝ K., 1987: Cizí druhy ryb ve východních Čechách. *Rybářství, 1: 17.*
- LOHNISKÝ K., LUSK S., 1998: Historický vývoj a současný stav ichtyofauny hydrologického systému řeky Orlice. *Biodiverzita ichtyofauny ČR, 2: 117–129.*
- STŘEDA M., 2010: Ichtyologický průzkum rybářského revíru Labe 27. Ms. – Diplomová práce. *Dep. in Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, Katedra zoologie a rybářství.*
- ŠANDA R., 2006: *Lepomis gibbosus* (Linnaeus, 1758) – slunečnice pestrá. In: MLÍKOVSKÝ J. & STÝBLO P. (eds.): Nepůvodní druhy fauny a flóry České republiky. *ČSOP, Praha: 387–388.*